

21.96x31.32	2	עמוד 8	הארץ - the marker	13/03/2013	36123445-8
שמואל נאמן מוסד למחקר מדיניות לאומית בטכניון - 85300					

"אפשר לייצא את הגז לסיין - אך זו גניבה של 250 מיליארד ד' מהציבור"

יו"ר המכון הישראלי לתכנון כלכלי, יוסי הולנדר, אמר בפאנל הגז בכנס הרצליה כי הגבלת יצוא הגז תפחית את מחירו בחצי • יו"ר דור כימיקלים, גיל דנקנר: הוזלת הגז היתה מאפשרת לכסות את חובות חברת החשמל • מנכ"ל Ten, דני בן-נר, קרא לצייר רכב להצטרף לניסוי התדלוק במתנול

כנגד התערובת להשתלב בשוק הדלקים. עם זאת, אמר בן-נר כי "כוחות השוק אינם מספיקים להידרת תחליף דלק לשוק. הייבום לתת תמיכה ממשלתית. נדרש גם יצרן רציני לתחליף דלקים. אנחנו רוצים להתחיל עם מכירה בשטח. אפשר לעשות פילוט ראשוני עם צי רכב קיים".

הוא הוסיף כי "אנחנו קרובים להרחבת הפילוט לעשרות או מאות רכבים. רואים כאן את המי-סוס הראשוני - אין אחריות יצרן לתדלוק במתנול. קבוצת פישמן (המחזיקה ב-Ten, א"ט), כבר הסי-כימה להכניס חלק מהמכוניות שלה לניסוי. אבל אנחנו מחפשים עוד חברות שיסכימו להכניס את צי הרכב שלהן לתוכנית".

ד"ר גלעד פורטונה, עמית מחקר בכיר במוסד שמואל נאמן בטכניון, אמר כי "מאחר שעד כה קיבלנו את הגז ממצרים, ישראל נרדמה בייצור גז משל עצמה, ונהייתה תלויה. על ישראל לייצר תחליף גז טבעי עבור הייצור המקומי, ולאחר מכן להמשיך את הייצור המוצרים בעזרת גז לשם יצואם. מדובר בנכס ארוך טווח שיאפשר לתעשייה לצמוח".

הוא הוסיף כי "הקצאת הגז לא הביאה לתחרות עד כה, והממשלה צריכה להתערב. המדינה צריכה אולי להתקין את תשתית החלוקה בעצמה. לעולם אין מספיק נפט, אבל גז יש בעולם למאות שנים, לכן צריך להשקיע בתשתית הזאת למען העתיד".

הראשי במשרד האנרגיה והמים חלק על דברי דגן. "אני לא מסכים עם הערכה זו. לרכב חשמלי צריך לספק חשמל, והוא מיוצר בעיקר בגז בתחנות הכוח. צריך לבחון שוב, מחדש וביסודיות, את הערך כות הביקושים בישראל. אין דרך שמסגרתו מקובלת כרגע על כל הגורמים. כדאי לספק ודאות ליוזמים, המבקשים להקים מתקנים ניסיוניים לייצור דלקים מגז. אין פגיעה בשוק הפרטי אם המדינה תיתן ערבות מדינה למתקני חלון, כמו שנתנו ערבויות לכביש 6".

ולד טען כי אינו מאמין בחזון להפסקת התלות בדלקים מבוססי פחמן. "אנחנו בטוחים וסמוכים שהפחמימנים ילוו את האנושות עוד מאות שנים. הם הבסיס לתעשיית הפלסטיקה, אבני הלגו שמהן אפשר לבנות כל חומר שרוצים. אי אפשר לומר שדלקים פוסיליים זה דבר רע, כי זה הכרחי. טכנולוגיות גז טבעי הן שער לדברים אחרים, כמו הפקת גז מפסולת אורגנית". ולד הוסיף כי יש לבחון לעומק את האפשרות להקים מתקן GTL, ההופך גז לדלק נוזלי.

מחפשים חלופות

דני בן-נר, מנכ"ל חברת הדלק Ten, סיפר על הניסוי המתנהל לתדלוק מכוניות בתערוכת בני-זין המהולל ב-15% מתנול. הניסוי, בשיתוף דור כימיקלים ומשרד האנרגיה, בוחן את השפעת התערובת על המכוניות, ובעתיד מתר-

דני בן-נר (מימין) וגיל דנקנר (שמאל) יושבים על סגן במהלך תוכנית טלוויזיונית

וצריך להיות כמחצית מכונית. "לא נייצר ב-6 דולרים", אמר. שגיא דגן, סגן מנהל התוכנית הלאומית להפחתת התלות בנפט לתחבורה, אמר בתגובה כי "הגז ביישראל יקר יותר מבחו"ל. הוא מגיע ממאגרים רחוקים מהחוף ועמוקים". הוא ציין כי "יש מקום לשינוי תפישה בממשלה" כדי לאפשר הקמת פרויקטים חלוציים בתחום תחליפי הנפט. הוא אמר כי "יש גם בעיה של משילות - המשרדים לא תמיד מדי-ברים אחד עם השני". בנוגע ליצוא חושב שיש בעיה עם היצוא.

בקשר לשימוש בגז בתחבורה, אמר כי "הנסוזה לא גדלה בעולם, המעריב, היעילות של המכוניות גדלה, ואנחנו מצפים שצריכת הדלק תרד. יש פתרונות אחרים, גם רכב חשמלי ייכנס בשנים הקרובות". ד"ר שלמה ולד, המדען

תמר, וזה קבע בנצ'מרק לכל המי-שק. המחיר שהתקבל הוא פי שניים ממחיר הגז בארה"ב, וזה יגרום לכולנו לשלם מחיר חשמל גבוה מדי", אמר גיל דנקנר, יו"ר דור כימיקלים. "אפשר היה להוריד את מחיר החשמל, או להפנות את הפער להפחתת החוב של חברת החשמל. במקום זה רוצים לייצא את הגז, וזה יהיה מנוף להעלאה נוספת במחיר המקומי", הוסיף.

דנקנר, שהכרתו מבקשת להקים מפעל לייצור אמוניה ומתנול מגז טבעי, הוסיף כי "הסעודיים מקימים כעת עיר במדבר, שתאכלס 100 אלף משקי בית, סביב פרויקטים תעשייתיים מבוססי גז טבעי. יש מעט מאוד מדינות בעולם שמ-פיקות גז טבעי, ואין בהן תעשיות המשך לגז". הוא הוסיף כי מחיר הגז שנקבע בישראל - 6-6 דולרים למיליון BTU - הוא גבוה מדי,

איתי טרילניק

«מסקנות ועדת צמח הן ניסיון להגדיל את תקי בולי המס לממשלה בטווח הקצר לשימושים לא יעילים» - כך אמר אתמול יוסי הולנדר, יו"ר המכון הישראלי לתכנון כלכלי במושב בנושא הגז הטבעי, שנערך את-מול בכנס הרצליה. "אפשר לייצא את כל הגז לסיין, אבל אפשר גם להשתמש בגז בתעשייה, להוריד את יוקר המחיה ב-10 מיליארד דולר בשנה, ולפתח מקומות עבודה חדשים", הוסיף.

על פי חישובי המכון, עדיף למשק להשתמש בגז כחומר גלם בתעשייה, וכן להגדיל את השימושים הצפויים בו בתחבורה. "ישראל יכולה לחסוך בשימוש בגז כ-295 מיליארד דולר עד 2040, ואין סיבה לעצור שם. על פי החישובים שלנו, כל עתודות הגז הצפויות בישראל יסתיימו בתוך 35 שנה. לכן, אסור לייצא אפילו גרם של גז טבעי. יצוא הגז הוא גניבה של כ-250 מיליארד דולר מהציבור", אמר הולנדר.

הדוברים במושב הציגו תוכניות שונות לשימוש בגז בתעשייה ובי תחבורה, ושללו יצוא של עתודות גז שיתגלו, שעליו המליצה ועדת צמח כאמצעי למימון פיתוח מא-גרי גז. הוועדה המליצה לשריין גז לשימוש מקומי עד 2040.

הולנדר הוסיף כי איסור על יצוא גז טבעי יזויל את מחירו, וכי מדיניות יצוא גז שנקטה אוסטר-ליה הביאה למחסור בגז וייקורו. "באוסטרליה עשו יותר מדי הנז-לת גז (LNG), ולכן אין שם מספיק גז לתעשייה המקומית. אי אפשר להשיג גז, או שמחירו לא ריאלי. המצב דומה גם כאן. מחירי הגז הועלו באוסטרליה הוא יותר מ-9 מיליארד דולר ל-BCM", אמר.

הוא הוסיף כי "במכון מחקר גרמני אמדו את הערך המוסף לשי-מושים השונים בגז, ומצאו שהערך הגדול ביותר הוא לא ביצוא, אלא בפיתוח לתעשייה. כך, היצוא אולי נותן את הערך המוסף הגדול ביותר לדלק ולנוכל אנרגי, אבל לא למ-דינת ישראל".

"מנוף להעלאה נוספת של מחיר החשמל"

"מחיר הגז בישראל נקבע על ידי חברת החשמל. החברה חתמה על מחיר עם השותפות במאגר

לנדאו לשותפות בתמר: הפסיקו לקדם הגז מהמאגר

כ-270 BCM בלבד. "כידוע לכם, על פי דו"ח ועדת צמח, שעוסק במדיניות הממשלה בנושא משק הגז הטבעי, אמורות עתודות מאגר תמר לספק את צורכי המשק הישראלי; בנוסף, בהתאם לדו"ח, יצוא גז טבעי מותנה באישור מראש".

לפיכך, כותב לנדאו, על פי סעיף בחוק הנפט, המאפשר לו להיב את המאגר לספק תחילה את צורכי המשק, ובהתאם להוראות שקיבלו השותפות במסמך החזקה במאגר, הוא דורש מהן להפסיק את הפעולות הקשור-רות ביצוא הגז.

איתי טרילניק

על המגעים ליצוא גז מן המאגר "אין מתיישבות עם הידוע לנו על בסיס המסמכים שהגשתם למשרדנו, לרבות בעניין תוכנית הפיתוח של המאגר", ומוסיף כי "אני מוצא לנכון לשוב ולהבהיר כי חזקת תמר מיועדת לספק את צורכי המשק הישראלי".

דו"ח ועדת צמח הוגש לממשלה בספטמ-בר והמליץ לשריין BCM 450 לצורכי המשק ב-25 השנים הקרובות. מאגר לווייתן, המכיל על פי הערכות BCM 510, לא נחשב עדיין כמאגר מוכח, שכן עדיין לא הסתיימו הלי-כי בחינת המשאבים בו. לפיכך, לישראל יש עתודות מוכחות רק במאגר תמר, בהיקף של

«שר האנרגיה, עוזי לנדאו, פנה את-מול לשותפות במאגר הגז תמר, בהרישה כי יפסיקו לקדם את יצוא הגז מהמאגר. השותפות, נובל אנרגי (36%), קבוצת דלק (31%), ישראלמקו (29%) ודור אלון (4%), פירסמו באחרונה כי חתמו על הסכם לניהול משא ומתן בלעדי עם גופים חרי-סית, ליצוא של 84 מיליארד מ"ק (BCM) גז מהמאגר, המהווים כשליש מכמות הגז שבו. המאגר צפוי להתחיל לספק גז ליש-ראל בעוד כחודש».

במכתב לחברות, שפורסם לאחר תום המסחר בכורסה, מציין לנדאו כי הידיעות